

2009

MEASTACHÁIN

FÁLTAS agus CAITEACHAIS

DON

**BHLIAIN DAR CRÍOCH
31 NOLLAIG 2009**

Arna n-ullmhú ag an Rialtas agus arna gcur faoi bhráid Dháil Éireann
faoi réir fhorálacha Airteagal 28 den Bhunreacht.

BAILE ÁTHA CLIATH
ARNA FHOILSIÚ AG OIFIG AN tSOLÁTHAIR

Le ceannach díreach ón
OIFIG DHÍOLTA FOILSEACHÁN RIALTAIS,
TEACH SUN ALLIANCE, SRÁID THEACH LAIGHEAN, BAILE ÁTHA CLIATH 2,
nó tríd an bpost ó
FOILSEACHÁN RIALTAIS, AN RANNÓG POST-TRÁCHTA,
51 FAICHE STIABHNA, BAILE ÁTHA CLIATH 2,
(Teil: 01 - 647 6834/35/36/37; Facs: 01 - 6476843)
nó trí aon díoltóir leabhar.

DUBLIN
PUBLISHED BY THE STATIONERY OFFICE

To be purchased directly from the
GOVERNMENT PUBLICATIONS SALES OFFICE,
SUN ALLIANCE HOUSE, MOLESWORTH STREET, DUBLIN 2,
or by mail order from
GOVERNMENT PUBLICATIONS, POSTAL TRADE SECTION,
51 ST. STEPHEN'S GREEN, DUBLIN 2
(Tel: 01 - 647 6834/35/36/37; Fax: 01 - 6476843)
or through any bookseller.

(Prn. A8/1377) Price €1.00

NÓTAÍ MÍNITHE

1. An bunús leis na figiúirí

Na figiúirí a thaispeántar i leith fáltas agus caiteachais in 2008, is aschuir réamh-mheasta iad agus léiríonn siad an t-eolas reatha. Tá siad faoi réir athchóirithe nuair a bheidh figiúirí dheireadh na bliana ar fáil. Beidh sonraí lán-iniúchta do 2008 ar fáil sna *Cuntais Airgeadais 2008* a fhoilseofar faoi 30 Meán Fómhair 2009 ar a dhéanaí.

2. Ioncam

Tá an t-aschur tuartha de €42,360 milliún bunaithe ar shonraí an Státhiste don tríú ráithe. B'í an sprioc i mBuiséad 2008 ná €48,910 milliún. Tá an meastachán ar ioncam do 2009 i gcomhréir leis an tuar athchóirithe do 2008, agus tá sé bunaithe ar an dlí cánach atá i bhfeidhm faoi láthair.

3. Caiteachas

Is figiúirí réamh-mheasta iad na figiúirí tuartha aschuir do 2008, faoi mar a chuir Ranna agus Oifigí iad in iúl. Beidh figiúirí d'eisiúintí ag deireadh na bliana ar fáil go luath i mí Eanáir 2009.

Is leithdháiltí airgid de réir ranna iad na figiúirí i leith chaiteachas vótáilte 2009. Ní áirítear iontu an pacáiste Leasa Shóisialaigh Lá an Bhuiséid. Leagfar amach sa Bhuiséad an miondealú mionsonraithe mar aon le haon chinntí buiséadacha i dteannta le faisnéis bhreise ón Aire/Roinn ábhartha.

4. Leithghabhálacha-i-gCabhair

Taispeántar caiteachas vótáilte agus é glan ar Leithghabhálacha-i-gCabhair. Is fáltais iad seo ar féidir le Roinn nó Oifig, le toiliú na Dála, iad a choinneáil le húsáid le haghaidh caiteachais in ionad iad a íoc isteach i gCuntas Státhiste an Lárchiste.

5. Réamh-mhaoiniú Dlíteanas Pinsean amach anseo

San Acht um an gCúlchiste Náisiúnta Pinsean 2000, foráiltear go ndéanfar cuid den chostas amach anseo ar phinsin leasa shóisialaigh agus ar phinsin seirbhíse poiblí a réamh-mhaoiniú, agus go gcuirfear ar leataobh gach bliain 1% den Olltáirgeacht Náisiúnta (OTN) mheasta chun na críche seo. Tá an tsuim a bhaineann le hábhar do 2009 i Nóta 6 ar leathanach 9.

6. An Comhardú Rialtais Ghinearálta (Tábla 1(a))

Is slat tomhais é an Comhardú Rialtais Ghinearálta (CRG) ar fheidhmíocht fhioscach na hearnála Rialtais Ghinearálta go léir. Áirítear ann an Státhiste, an Ciste Árachais Shóisialaigh (CÁS), na comhlachtaí státurraithe neamhthráchtála, an Cúlchiste Náisiúnta Pinsean (CNP) agus Cistí Seach-Bhuiséadacha eile, na hÚdarais Áitiúla, agus na Coistí Gairmoideachais (CGO).

Íoctar ranníocaíochtaí ÁSPC (*PRSI*) isteach sa Chiste Árachais Shóisialaigh agus ní cuid den ioncam iad a íoctar isteach sa Státhiste, ach imríonn siad tionchar ar an gComhardú Rialtais Ghinearálta.

Dá thoradh sin, ní áirítear idirbhearta atá laistigh d'earnáil an Rialtais Ghinearálta i dtaca leis an CRG; mar shampla, ní athraíonn íocaíocht ón Státhiste isteach sa Chúlchiste Náisiúnta Pinsean an Comhardú Rialtais Ghinearálta.

Is ceisteanna iad le réiteach ag Eurostat (Oifig Staidrimh an Aontais Eorpaigh) scóip earnáil an Rialtais Ghinearálta, agus an chaoi a gcinntear an bealach ceart cuntasáochta ESA95 le haghaidh idirbhearta Rialtais Ghinearálta.

I dTábla 1(a) ar leathanach 5 tugtar an measúnú is déanaí ar Chomhardú Ginearálta an Rialtais do 2008. Tá figiúirí an Chomhardaithe Rialtais Ghinearálta do 2009 i gcomhréir le comharduithe an Státchiste i dTábla 1.

7. Leagan Gaeilge

Tá an doiciméad seo á fhoilsiú i nGaeilge agus i mBéarla. Tá an leagan Gaeilge le fáil ar shuíomh gréasáin na Roinn Airgeadais www.finance.gov.ie

TÁBLA 1
FÁLTAIS AGUS CAITEACHAS GO HIOMLÁN

		<i>Tagairt</i>	2008	2009
			€m	€m
Fáltais	Reatha	<i>Tabla 2</i>	43,168	41,936
	Caipítíl	<i>Tabla 2</i>	1,392	1,559
	Iomlán		44,561	43,494
Caiteachas	Reatha	<i>Tabla 2</i>	45,063	48,029
	Caipítíl	<i>Tabla 2</i>	11,020	10,257
	Iomlán		56,082	58,286
Comhardú Státhchiste			-11,522	-14,791

D'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag slánú suas/síos ar na hiomláin

TÁBLA 1(a)
COMHARDÚ RIALTAIS GHINEARÁLTA

	2008	2009
	€m	€m
Comhardú Rialtais Ghinearálta	-10,395	-13,300
% de OTI	-5.5%	-7.0%

TÁBLA 2
SONRAÍ NA bhFÁLTAIS AGUS AN CHAITEACHAIS GO HIOMLÁN

Meastachán Fáltas agus Caiteachais - REATHA		<i>Tagairt</i>	2008	2009
			€m	€m
Fáltais	Ioncam Cánach	Nóta 1, Lch. 6	42,360	41,210
	Ioncam Neamhchánach	Nóta 2, Lch. 6	808	726
	Iomlán		43,168	41,936
Caiteachas	Glanmhéid Vótáilte (Caiteachas Ranna a Vótáiltear go bliantúil ag an Dáil)	Nóta 2, Lch. 7	40,943	41,988
	Neamhvótáilte (Caiteachas neamhroghnach a chuirtear de mhúirear go díreach ar an Lárchiste)	Nóta 3, Lch. 8	489	573
	Ciste Fiachmhúchta (1)	Nóta 3, Lch. 8	3,631	5,468
	Caiteachas Reatha Neamhvótáilte Eile	Iomlán	45,063	48,029
Barrachas (Easnamh) ar Chuntas Reatha			-1,894	-6,093
Meastachán Fáltas agus Caiteachais - CAIPITEAL				
Fáltais	Ciste Fiachmhúchta (1)		489	573
	Fáltais chaipítíl eile	Nóta 4, Lch. 8	903	986
	Iomlán		1,392	1,559
Caiteachas	Glanmhéid Vótáilte (Caiteachas Ranna a Vótáiltear go bliantúil ag an Dáil)	Nóta 5, Lch. 9	8,513	7,765
	Neamhvótáilte (Caiteachas a chuirtear de mhúirear go díreach faoi reachtaíocht áirithe)	Nóta 6, Lch. 9	2,507	2,492
	Iomlán		11,020	10,257
Barrachas (Easnamh) ar Chuntas Caipítíl			-9,627	-8,698
Comhardú Státhchiste			-11,522	-14,791

D'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag slánú suas/síos ar na hiomláin

(1) An soláthar le haghaidh an Chiste Fiachmhúchta, is aistriú é ón gcuntas reatha go dtí an cuntas caipítíl.

NÓTA 1
FÁLTAIS REATHA

Ioncam Cánach	2008 €m	2009 €m
Custaim	255	255
Mál	5,539	5,434
Cáin ar Ghnóthachain Chaipitil	1,710	1,350
Cáin ar Fáltais Chaipitil	320	310
Dleachtanna Stampála	1,810	1,530
Cáin Ioncaim	13,200	13,400
Cáin Chorparáide	6,000	5,680
Cáin Bhreislúacha	13,525	13,250
Tobhaigh	1	1
Iomlán	42,360	41,210
Ioncam Neamh-Chánach		
An Banc Ceannais - Barrachas Ioncaim	193	110
Airgead Poiblí Fabhráithe as Monaí a Eisiúint	40	30
Barrachas an Chrannchuir Náisiúnta	260	265
Díbhinní	168	177
Fáltais Eile	147	143
Iomlán	808	726

D'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag slánú suas/síos ar na hiomláin

NOTA 2
GLAN-CHAITEACHAS REATHA VOTAILTE

Vóta		2008	2009
Uimh	Seirbhís	€000	€000
1	Teaghlachas an Uachtaráin	3,535	3,535
2	Roinn an Taoisigh	38,400	36,269
3	Oifig an Ard-Aighne	17,771	18,835
4	Príomh-Oifig Staidrimh	50,045	56,506
5	Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	9,508	9,231
6	Oifig an Aire Airgeadais	83,060	76,520
7	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	264,040	267,735
8	Oifig na gCoimisinéirí Achomhairc	671	645
9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	430,790	421,894
10	Oifig na nOibreacha Poiblí	274,659	275,521
11	Saotharlann Stáit	10,246	9,991
12	Rúnseirbhís	818	700
13	Oifig an Phríomh-Atur nae Stáit	40,075	39,372
14	Oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí	43,999	43,567
15	Oifig Luachála	11,693	11,455
16	An tSeirbhís um Cheapacháin Phoiblí	14,510	14,251
17	Oifig an Choimisiúin um Cheapacháin Seirbhíse Poiblí	1,349	1,357
18	Oifig an Ombudsman	7,980	8,452
19	Dlí agus Ceart, Comhionannas agus Athchóiriú Dlí	465,917	434,227
20	Garda Síochána	1,505,072	1,501,868
21	Príosúin	360,774	340,511
22	Seirbhís Chúirteanna	62,502	53,114
23	An tÚdarás Clárúcháin Maoine	41,225	39,714
24	Tabhartais agus Tiomnachaí Carthanacha	445	470
25	Comhshaol, Oidhreacht agus Rialtas Áitiúil	942,376	955,087
26	Oideachas agus Eolaíocht	8,258,252	8,485,070
27	Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta	364,519	363,715
28	Gnóthaí Eachtracha	211,621	201,190
29	Comhar Idirnáisiúnta	767,024	752,972
30	Cumarsáid, Muir agus Acmhainní Nádirtha	125,628	117,046
31	Talmhaíocht agus Bia	1,020,906	1,038,366
32	Iompar	537,546	555,003
33	Gailearai Náisiúnta	9,768	9,427
34	Fiontair, Trádáil agus Fostaíocht	993,839	990,212
35	Ealaíon, Spórt agus Turasoíreacht	422,386	403,632
36	Cosaint	839,967	817,454
37	Pinsin Airm	198,303	202,000
38	Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlai gh	9,418,165	10,073,695
39	Sláinte agus Leanaí	506,943	515,096
40	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	12,149,325	12,323,686
41	Oifig an Aire Leanaí	542,609	478,892
	Teagmhas um Pá		40,000
	<i>Fo-iomlán – Caiteachas Reatha Vótáilte (1)</i>	41,048,261	41,948,283
	<i>Lúide Iarmhéideanna Roinne (2)</i>	105,306	
	Íocaíochtaí an Stáitchiste go hIomlán le haghaidh Glan-Chaiteachais Vótáilte	40,942,955	41,948,283

(1) Léiríonn figiúirí 2008 an t-aschur tuartha is déanaí faoi mar a chuir Ranna iad in iúl.

(2) Is ionann na hiarmhéideanna Roinne agus na méideanna a eisíodh as Cuntas Stáitchiste an Lárchiste le haghaidh caiteachais Roinne in aon bhliain amháin agus atá gan caitheamh ag deireadh bliana go dtugtar iad ar aghaidh lena n-úsáid sa bhliain dár gcionn. Ní bhíonn aon éifeacht acu ar chaitheachas Roinne atá faoi réir an leithdháilte sna Meastacháin le haghaidh Seirbhísí Poiblí.

NÓTA 3
CAITEACHAS REATHA NEAMH-VÓTÁILTE

	2008	2009
	€m	€m
<i>Fónamh don Fhíachas Náisiúnta</i>		
Ús	1,641	3,351
Ciste Fiachmhúchta	489	573
Costais Bhainistíochta Fiachais	62	88
Fo-iomlán	2,192	4,012
<i>Caiteachas Reatha Neamh-Vótáilte Eile</i>		
Ranníocaíocht le Buiséad an AE	1,660	1,750
Íocaíochtaí le Marathon Petroleum Ireland Ltd. faoin Acht Airgeadais, 1992	20	1
Costais Toghcháin	16	20
Tuarastail agus pinsin don bhreithiúntacht agus do shealbhóirí Oifige Bunreachtúla agus Pinsin agus liúntais do bhaill nó d'iarbhaill áirithe an Oireachtais	51	53
Íocaíochtaí le Páirtithe Polaitiúla faoi na hAchtanna Toghcháin	6	6
Síntiús leis an Eagraíocht Forbartha Idirnáisiúnta	24	30
An tAcht Seirbhísí Poist agus Teileachumarsáide (Leasú) 1983	12	13
Coimisiún Oireachtais	122	137
Ciste Forbartha na hÁise	6	9
Ilghnéitheach	11	9
Fo-iomlán	1,928	2,029
Iomlán	4,120	6,041

D'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag slánú suas/síos ar na hiomláin

NÓTA 4
FÁLTAIS CHAIPITIL EILE

	2008	2009
	€m	€m
<i>Fáltais ón AE</i>		
An Ciste Comhtháthaithe	11	41
Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa	110	40
Líonraí Tras-Eorpacha agus fáltais eile on AE	6	19
<i>Aisíoc Iasachtaí</i>		
Blianacht faoi Achtanna Ciste na nIasachtaí Áitiúla, 1935 go 1987	8	8
Iasachtaí Eile a Aisíocadh:	0	0
<i>Fáltais Chaipitil Eile</i>		
Díol Maoin Stáit	2	20
CETRT	740	800
GFT, FÁS agus Fiontraíocht Éireann	21	0
Ceadúnais Teileafónaíochta So-ghluaiste	0	7
Aistriú ón Vóta Cómhshaoil maidir le Ciste Carbóin	4	50
Ilghnéitheach	1	0
Iomlán	903	986

NÓTA 5
GLAN-CHAITEACHAS CAIPITIL VÓTÁILTE

Vóta Uimh	Seirbhís	2008	2009
		€000	€000
6	Oifig an Aire Airgeadais	6,970	2,395
9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	11,521	9,805
10	Oifig na nOibreacha Poiblí	308,312	225,800
19	Dlí agus Ceart, Comhionannas agus Athchóiriú Dlí	13,344	25,272
20	Garda Síochána	66,465	48,925
21	Príosúin	31,393	43,539
22	Seirbhís Chúirteanna	39,000	33,000
23	An tÚdarás Clárúcháin Maoine	5,000	5,000
25	Comhshaol, Oidhreacht agus Rialtas Áitiúil	2,219,931	2,145,113
26	Oideachas agus Eolaíocht	788,600	879,975
27	Gnóthaí Pobail, Tuaithe agus Gaeltachta	135,310	126,500
28	Gnóthaí Eachtracha	19,677	12,974
29	Comhoibriú Idirnáisiúnta	1,750	970
30	Cumarsáid, Muir agus Acmhainní Nádúrtha	137,892	133,750
31	Talmhaíocht agus Bia	618,701	401,551
32	Iompar	2,627,090	2,458,625
33	Gailearaí Náisiúnta	2,700	2,500
34	Fiontair, Trádáil agus Fostaíocht	482,884	495,128
35	Ealaíona, Spórt agus Turasóireacht	271,631	145,500
36	Cosaint	30,100	24,000
38	Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghlaigh	12,570	11,550
39	Sláinte agus Leanaí	20,450	15,450
40	Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	581,720	457,986
41	Oifig an Aire Leanaí	79,564	60,000
Caiteachas Caipitil Vótáilte go hIomlán		8,512,575	7,765,308

- (1) Faoi réir Mhír 91 den Acht Airgeadais 2004, is féidir le Ranna agus le hOifigí caipiteal neamhchaite go dtí oiread agus 10% dá leithdháiltí caipitil vótáilte a thabhairt ar aghaidh go dtí an bhliain dár gcionn. In aschur tuartha 2007 tá soláthar faoin áis seo. Saineofar méid an tsoláthair seo – de réir Vóta – Lá an Bhuiséid, agus áireofar é go deifnídeach san Acht Leithreasaithe. Eiseofar na cistí seo ón Státchiste, agus cuirfear iad do shochar i gcuntas an Pháimháistir Ghinearálta do gach Roinn atá i gceist lena gcaitheamh in 2008. Tugadh €159m de chaipiteal ar aghaidh ó 2006 go dtí 2007; ní áirítear an méid seo san aschur tuartha thuas.

NÓTA 6
CAITHEACHAS CAIPITIL NEAMH VÓTÁILTE

	2008	2009
	€m	€m
<i>Infheistíochtaí i gComhlachtaí Idirnáisiúnta</i>	-	35
San áireamh tá Acht an Bhainc Eorpaigh um Atógáil agus Forbairt 1991, Banc Forbartha Chomhairle na hEorpa agus Banc Forbartha na hAise		
<i>Íocaíochtaí faoi Achtanna na gComhphobal Eorpach</i>		
Aisíocaíochtaí CFRE agus an Chiste Chomhtháthaithe CETRT	3	-
	2	-
	50	70
<i>Íocaíochtaí Caipitil Eile</i>	0	0
An tAcht um an Chúlchiste Náisiúnta Pinsean, 2000	-	-
An tAcht Cuanta, 1996	2,507	2,492
An tAcht Graí Náisiúnta (Leasú), 2000	-	-
Méideanna aistrithe go dtí an Ciste Carbóin	-	-
Íocaíochtaí Ilghnéitheacha/Eile faoi Reacht	-	-
Iomlán	2,562	2,597

D'fhéadfadh go mbeadh tionchar ag slánú suas/síos ar na hiomláin